

Je-li však tomu tak, pak nebylo a nemohlo býti výrokem disciplinární komise, jež označila čin stěžovatelův za nepořádek, ani pro stěžovatele nějaké právo založeno, ani právo jeho zkráceno a není tudíž podmínky stanovené v § 2 zák. o správ. soudě, na kterou jest dovolání se pomoci tohoto tribunálu vázáno.

Nebylo-li však ani přímo, ani nepřímo výrokem tímto v právní posici stěžovatelovu zasaženo, jest lhostejno, zda výrok tento může býti pokládán za výrok řádně a platně učiněný či za výrok zmatečný, a jest důsledkem toho stížnost, pokud čelí proti onomu výroku disciplinární komise, odmítnouti jako nepřipustnou.

Ježto však jest tím, jakož i vývody hořejšími vyvráceno tvrzení, že onen výrok disciplinární komise byl jediným podkladem kompetence ministra obchodu, stíhajícího čin stěžovatelův jako nepořádek, jsou i všechny dedukce z této prvé premisy ve stížnosti činěné nesprávné.

Poněvadž však stížnost potírá rozhodnutí ministra obchodu jen z důvodu jeho domnělé závislosti na onom výroku disciplinární komise, této závislosti tu však ani právně ani fakticky nebylo, je stížnost v této části bezdůvodnou.

Č. 917.

Spolkový zákon: Přípustnost a rozsah provisorních opatření při výkonu dozorčího práva státního nad činností a postupem pojišťovacích spolků.

(Nález ze dne 30. června 1921 č. 8316.)

Věc: »P.«, spolek kapitály a důchody vzájemně pojišťující v Praze (adv. Dr. K. Motejl z Prahy) proti ministerstvu vnitra v Praze (zast. min. radou Malkovským) o zastavení voleb delegátů.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Dle stanov stěžujícího si vzájemně pojišťujícího spolku vede a řídí správu jeho v prvé řadě valná hromada delegátů. Delegáti volí se ze všeho členstva na dobu šesti let v počtu 80 se stejným počtem náhradníků dle osmi obvodů teritoriálních v době 15 dnů řádně vyhlášené. Volí se zalepenými hlasovacími lístky, vloženými spolu s legitimací volební do obálky. Hlasovací lístky odevzdávají se buď přímo volební komisi ze 2 členů správní rady a z 5 osob na valné hromadě volených, nebo se jí posílají poštou. Aby mohl jednotlivý člen vykonati volební právo, má požádati volební komisi písemně před započítím voleb o vydání volební legitimace.

Prvé volby delegátů do valné hromady tímto způsobem prováděné konaly se od 31. prosince 1920 do 14. ledna 1921. Sdružení peněžního úřednictva v Praze jako zástupce jediné spolukandidující skupiny pojištěnců po marném dohovoru s volební komisí, konaném za přítomnosti vládního komisaře, žádalo 5. ledna 1921 ministerstvo vnitra o zastavení voleb delegátů pro nesprávné prý jich provádění vedením spolku. Ministerstvo, slyševši zástupce jak Sdružení, tak stěžujícího si spolku, zastavilo naříkaným výnosem další konání voleb delegátů do té doby, až předložené stížnosti do přípravného řízení volebního budou úředně vy-

šetřeny. Zároveň dodáno, že o skončeném šetření bude spolku učiněno bez průtahů sdělení.

Stížnost spolku P. uplatňuje tyto námitky:

1. Naříkané opatření vydáno bez předchozího řízení, takže stěžující si spolek nemohl podati k tvrzením obviňovatelů svá vyjádření a vysvětlení. Udání mělo za účel zjednatí teprve vyšetřováním nějaký podklad pro udání samo. V tom je řízení pro neúplnost vadné.

2. V opatření měly býti uvedeny jeho důvody, v čemž spočívá další vada.

3. Výnos vydán k žádosti nelegitimovaného subjektu, jemuž jako třetímu nepřísluší po zákonu nárok na uplatnění státního dozoru.

4. Nešlo tu o veřejný zájem, o zájem ústavu jako hospodářského celku. Dle § 22 spolk. zákona a § 27 poj. regulativu vztahuje se dohlédací právo státní pouze na předměty a věci povahy finanční a hospodářské tam výslovně vyjmenované, nikoli na ideální zájmy stran či tříd. Tu jde o vnitřní, autonomně upravený poměr členů k spolku, do něhož třetím osobám ne náleží zasahovati.

Nejvyšší správní soud vycházel při svém rozhodnutí z následujících úvah:

Předpisem § 27 pojišťovacího regulativu přiznáno jest ministerstvu vnitřní právo státního dozoru nad činností a postupem pojišťovacích spolků zřízených dle zákona spolkového ze dne 26. listopadu 1852 č. 253 ř. z. a tomuto zákonu podléhajících. Toto dohlédací právo neobmezuje se, jak stížnost soudí, toliko na obchodní nebo finanční stránku činnosti spolků oněch, nýbrž vztahuje se na všechno jeho počínání, které úřad v tom směru kontroluje, zda pohybuje se v mezích platných zákonů i v mezích stanov spolkových. Že tomu tak jest, plyne jasně z textu § 27 poj. regulativu, který shoduje se v té příčině s předpisem § 22 zák. spolk., právo dohledu nad celou činností spolkovou úřadu státnímu propůjčujícího. Tato kompetence opravňuje úřad k tomu, aby, vidí-li, že spolek postupuje v jakémkoli směru proti zákonu nebo stanovám, učinil takové opatření, které dle povahy daných skutkových poměrů jest s to, aby činnost spolku z mezí zákona vybočující přivedlo zpět na příslušné a dovolené koleje.

Je-li však vůbec úřad státní k tomuto opatření *in merito* oprávněn, pak nemůže býti také v pochybnost bráno jeho oprávnění, učiniti každé *provisorium*, jež v daném případě jeví se nutným, aby budoucí meritorní zákrok dozorcí vůbec měl účinnost. Nemůže býti proto také pochybováno o tom, že, když došlo k úřadu v jakékoli cestě udání, že postup nebo činnost spolku nedbá zákonných mezí nebo předpisů statutárních, a úřad toto udání hned již na prvý pohled neshledává bezdůvodným nebo bezvýznamným, může i pro dobu, než se o správnosti tohoto udání přesvědčí, učiniti opatření, aby pro případ, že toto udání se ukáže pravdivým a vyvolá nutnost zákroku dozorcího, zákrok tento nestal se průběhem doby a odkladem způsobeným potřebou šetření bezpředmětným a bezcenným. Pro toto provisorní opatření nemůže býti, jak již v jeho podstatě leží, předepisováno nižádné dlouhé vyšetřování nebo jednání se stranami. Pro ně stačí, že tu jsou okolnosti, o jejichž naprosté nepravdivosti není již z předu pochyby, lze-li z nich na nezákonný nebo nestatu-

tární postup souditi a které — aniž by dovoľovaly okamžité a rychlé zjištění a vyšetření, vyžadují přece neodkladného zakročení.

Rozumí se, že toto provisorní opatření nesmí jíti ani svým obsahem ani svým rozsahem přes tento svůj účel, kterým jest a zůstane pojistiti účinnost budoucího dozorčího opatření. Tyto hranice nikdy nepřekročí ono provisorium, jež toliko obmezuje se na to, zastaviti další postup v oné akci, jejíž zákonnost jest popírána, když se strany druhé zastavením tímto nehrozí nižádná nenahraditelná újma ani zájmům veřejným, ani soukromým zájmům spolku.

V konkrétním případě šlo jen o takovéto provisorní opatření, kterým mělo býti zabráněno, aby volby, při nichž byl tvrzen nezákonný postup, nebyly odbytím skrutinia dovršeny, jímž však nebylo dosud rozhodnuto o tom, zda dosavadní činnost volební se uzná za správnou a bezvadnou, či nikoli.

Učinilo-li žalované ministerstvo toto opatření takovým způsobem, že nezasáhlo jím rušivě do hlasování sama, nýbrž zastavilo další postup tak, že bude moci po případě ihned tam, kde volební akce byla ustala, zase býti pokračováno a nařizuje-li tudíž opatření toto jedině jakýsi odklad, nutný k vyšetření vznesených stížností, a neprejudikující v žádném směru konečnému opatření, pak nelze v tom dojistá viděti ani nezákonný zásah do autonomie spolku, meze státního dozorčího práva překračující, a jsou tudíž námitky in merito vznesené bezdůvodny.

Vývody hořejšími však vyvráceny jsou i všechny námitky učiněné ve směru formelním. V nich již ukázáno, že toto provisorní opatření, které svojí povahou nesnese dlouhého předchozího jednání a šetření, není a nemůže býti vázáno na nižádné formy řízení, zejména že nemůže býti žádáno, aby předcházelo jednání se stranami a provedení všech důkazů o tvrzených nezákonnostech. Jsouc opatřením z povinnosti úřední nařizovaným, nemůže také býti činěno závislým na předchozí žádosti nějaké určité strany. K jeho odůvodnění jistě stačí poukaz na učiněné oznámení a potřebu šetření.

Nelze proto v naříkaném rozhodnutí resp. v řízení předchozím shledati nějaké podstatné vady, jež by odůvodňovaly jeho zrušení dle § 6 zák. o správ. soudě a bylo proto stížnost zamítnouti jako bezdůvodnou.

Č. 918.

Zabírání bytů: * Odepření schválení nájemní smlouvy není nezákonné, když někdo, kdo nevyhovuje podmínkám § 14 zák. ze dne 30. října 1919 č. 592 sb. z. a n. a bydlí dosud v obci sám (bez domácnosti), najme byt, aby přesídlil svou domácnost z jiné obce.

(Nález ze dne 30. června 1921 č. 8410.)

Prejudikatura: srovn. nál. č. 488.

Věc: Max L. v Karl. Varech proti nájemnímu úřadu v Karl. Varech o neschválení nájemní smlouvy.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Naříkaným rozhodnutím odepřeno bylo schválení nájemní smlouvy, kterou Max L., majitel domu v Karl. Varech pronajal Viktoru M. v zmíněném době byt o 3 pokojích s přísl., a to souhlasně s první instancí